

ISLAND MÅ BETALE REGNING

I stedet for at kritisere långiverne bør islændingene tage ansvaret for krisen på sig.

Med næsten 94 procent af stemmerne har Island stemt nej til aftalen mellem den islandske regering og regeringerne i Holland og Storbritannien om tilbagebetaling af knap 30 milliarder kroner, som regeringerne i Holland og England havde betalt til indskyderne i den islandske Icesave internetbank ved dens kollaps i 2008.

Stemmetallet vidner om størrelsen af den vrede, som almindelige arbejdsomme islændinge føler ved udsigten til at hænge på en meget stor regning i de kommende år. En regning som tilmed efter den gældende aftale skal forrentes dyrt. Men det massive nej til aftalen bør ikke ændre på, at islændingene skal betale med renter for kollapset i 2008 og for det, der gik forud. I 2008 havde Islands økonomiske overklasse med regeringens passive accept eksponeret landets økonomi meget betragteligt. Da finanskrisen ramte, skyndte islændingene sig med at bringe deres værdier i Landsbanki i sikkerhed, ligesom de islandske indskydere blev tilgodeset. Indskyderne i de britiske og hollandske filialer måtte desværre forberede sig på kun at få dækket 5-15 procent af deres indskud, lød det fra Island.

Islændingene forsøgte altså at tørre en god del af deres tab af på nogle andre landes borgere. Holland og Storbritannien gjorde, hvad de var nødt til, og betalte henved 30 milliarder kroner for at sikre deres indskydere. Det var prisen for at undgå, at det islandske finanseventyrs sammenbrud skulle forøge den økonomiske krise i Storbritannien og Holland. Det siger vel næsten sig selv, at der ikke i omverdenen er meget sympati tilbage for et land, der først opfører sig uforsvarligt, og som dernæst forsøger at eksportere problemerne til andre. Ligesom andre lande, der har kørt deres økonomier i sæk – med Grækenland som et meget synligt eksempel – må Island tage sit ansvar på sig. Om så samtlige islændinge havde stemt nej og hver og en havde

Stemmetallet vidner om størrelsen af den vrede, som almindelige arbejdsomme islændinge føler ved udsigten til at hænge på en meget stor regning i de kommende år. En regning som tilmed efter den gældende aftale skal forrentes dyrt. Men det massive nej til aftalen bør ikke ændre på, at islændingene skal betale med renter for kollapsedet i 2008 og for det, der gik forud. I 2008 havde Islands økonomiske overklasse med regeringens passive accept eksponeret landets økonomi meget betragteligt. Da finanskrisen ramte, skyndte islændingene sig med at bringe deres værdier i Landsbanki i sikkerhed, ligesom de islandske indskydere blev tilgodeset. Indskyderne i de britiske og hollandske filialer måtte desværre forberede sig på kun at få dækket 5-15 procent af deres indskud, lød det fra Island.

Islændingene forsøgte altså at tørre en god del af deres tab af på nogle andre landes borgere. Holland og Storbritannien gjorde, hvad de var nødt til, og betalte henved 30 milliarder kroner for at sikre deres indskydere. Det var prisen for at undgå, at det islandske finanseventyrs sammenbrud skulle forøge den økonomiske krise i Storbritannien og Holland. Det siger vel næsten sig selv, at der ikke i omverdenen er meget sympati tilbage for et land, der først opfører sig uforsvarligt, og som dernæst forsøger at eksportere problemerne til andre. Ligesom andre lande, der har kørt deres økonomier i sænk – med Grækenland som et meget synligt eksempel – må Island tage sit ansvar på sig. Om så samtlige islændinge havde stemt nej og hver og en havde hamret med grydelåg i Reykjaviks gader, må omverdenen stå fast. Hvis ikke islændingene bliver enige med hollænderne og briterne om en ændring af betalingsvilkårene, skal islændingene naturligvis ikke forvente yderligere lån fra hverken den internationale valutafond, fra de nordiske lande eller fremskridt i forhandlingerne om optagelse i EU. Retfærdigvis skal det noteres, at islændingene har understreget, at deres nej ikke er et nej til at betale, men til vilkårene for betalingen. Og Holland og Storbritannien har lyttet. Da islændingene stemte nej forleden, havde de to lande tilbudt billigere vilkår, som den islandske regering imidlertid allerede har forkastet som ikke gode nok. Det vidner hverken om ydmyghed eller realitetssans.

De næste år bliver økonomisk tunge, men islændingene kan glæde sig over, at når de skal skrue ned for forbruget, er det fra et højt niveau. Og de seneste nøgletal for fjerde kvartal af 2009 tyder på, at økonomien er ved at vende. Der